

Høringsnotat vedr. 1. eksterne høring af den globale afrapportering 2021

Kontor/afdeling
Systemanalyse

Dato
06-01-2021

J nr.

/ALWN, JLUN, TKI, LGJ,
IMRET

Indhold

Indledning.....	2
Overordnede bemærkninger.....	3
Klimaaftryk	8
International skibs- og luftfart.....	15
Eksport af el fra vedvarende energi.....	18
Dansk klimabistand	20
De bilaterale energi- og miljø Samarbejder	22
Eksport af grønne løsninger og klimapartnerskabernes internationale indsatser	23
Nationale tiltag der bidrager til at reducere de globale udledninger	26
Investeringer	29

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Indledning

Energistyrelsen offentliggjorde den 23. november et høringsmateriale vedr. den globale afrapportering 2021. Høringsmaterialet omfattede en beskrivelse af overordnet indhold samt metodetilgang ift. den globale afrapportering. Den samlede globale afrapportering 2021 sendes i offentlig høring i april.

Følgende respondenter har afgivet høringssvar:

- Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Landbrug og Fødevarer
- Dansk Energi
- Dansk Industri
- 92-gruppen
- Danske Rederier

Indeværende notat organiserer høringssvarene efter emne og respondent og med Energistyrelsens kommentarer angivet efter hvert svar. Høringssvarene kan findes i deres fulde længde på Energistyrelsens hjemmeside.

Overordnede bemærkninger

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>FH finder det positivt, at afrapporteringen – som FH læser høringsmaterialet – lægger op til afrapportering for hvert enkelt virkemiddel og tiltag som foreslået af FH i forbindelse med høringen af Klimaloven.</p> <p>FH opfordrer til, at man ikke blot i en samlet afrapportering men også for hvert enkelt virkemiddel og tiltag skal opgøre internationale klimaeffekter (positive og negative), herunder som følge af fortrængning af fossile brændsler, udvikling og udbredelse af teknologi, teknologisk lock-in, 'carbon leakage' og lignende.</p>	Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)	I afrapporteringen vil Danmarks internationale påvirkning af klimaet blive beskrevet inden for en række forskellige områder. Som det fremgår af høringsmaterialet, vil det ikke være muligt at sætte tal på effekterne inden for alle områderne, hvorfor effekterne i disse situationer i stedet vil blive beskrevet kvalitativt. Ligeledes vurderes det ikke muligt pt. at udarbejde en afrapportering, der dækker alle Danmarks internationale påvirkninger af klimaet og heller ikke på enkelttiltagniveau. Det er imidlertid intentionen, at de årlige afrapporteringer fremadrettet skal udvikles og styrkes både i bredden og i dybden. Hermed menes, dels at data og metoder skal udvikles, så de bliver mere robuste og dels, at flere relevante områder skal dækkes.
FH foreslår, at afrapporteringen så vidt muligt opgør effekter af den danske klimaindsats særskilt for EU-niveauet i tillæg til klimaindsatsens samlede, globale effekter. Dette kan potentielt bidrage til et arbejde med at hæve ambitioner i EU og andre medlemslande.	Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)	Afrapporteringen vil, i det omfang det er muligt, ikke alene belyse udviklingen inden for afrapporteringens analysefelt, men i vidt omfang også forsøge at pege på, hvad der driver udviklingen. En af de væsentlige rammer for påvirkninger af udviklingen er EU. Derfor vil det på sigt også være interessant at belyse Danmarks positive og negative påvirkning af klimaet på EU-niveau, samt i hvilket omfang den observerede udvikling bl.a. rammesættes på EU-niveau. Det vurderes dog ikke muligt

		ift. den globale afrapportering 2021, men er et oplagt udviklingsområde.
<p>FH foreslår, at der i den globale afrapportering indgår en vurdering af, hvordan dansk forskning på udvalgte områder har bidraget til fremskridt på globalt niveau. Det gælder navnlig de fire 'missioner', der er besluttet i den grønne forskningsstrategi fra september 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fangst og lagring eller anvendelse af CO2 (Carbon capture) - Grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X) - Klima- og miljøvenligt landbrug og fødevarerproduktion - Genanvendelse og reduktion af plastaffald. <p>Vurderingen kunne også med fordel omfatte cirkulær økonomi, herunder bioøkonomi.</p>	Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)	Dansk forsknings bidrag til grøn omstilling på globalt niveau er en dimension, der ikke udfoldes direkte i den globale afrapportering 2021. Det er et område, der kan inkluderes i afrapporteringer fremadrettet. Energistyrelsen vil vurdere, hvordan dette kan lade sig gøre på en hensigtsmæssig måde.
<p>L&F opfordrer til at rapporteringen benyttes som overordnet synliggørelse af den danske påvirkning til at gøre status og eventuelt udarbejde fremskrivninger, som det også fremgår af Klimaloven. Rapporteringen er ikke egnet som politisk beslutningsgrundlag, da et sådan kræver et mere præcist sammenlignings- og datagrundlag. I den forbindelse anbefaler Landbrug & Fødevarer eksplicit information om usikkerheden forbundet med den globale afrapportering. Landbrug & Fødevarer henstiller til, at der, så vidt som muligt, benyttes kendte, fælles metoder på globalt niveau til afrapportering.</p>	Landbrug og Fødevarer (L&F)	<p>Formålet med afrapporteringen er at synliggøre Danmarks nuværende globale påvirkning af klimaet så troværdigt så muligt. På nogle områder vil det være muligt at gå mere i detaljer end på andre.</p> <p>Energistyrelsen er meget opmærksom på de usikkerheder, der knytter sig til opgørelsen af Danmarks internationale påvirkning af klimaet. Usikkerheder knyttet til de forskellige elementer i afrapporteringen vil fremgå eksplicit.</p>
<p>På baggrund af høringsmaterialet er det uklart, hvordan Energistyrelsen påtænker at operationalisere og anvende opgørelsen. Det vil således have betydning om den globale afrapportering skal fungere som status for Danmarks globale påvirkning af klimaet eller</p>	Dansk Energi	Det vil ikke være muligt i første omgang at give en dybdegående status for alle de områder, hvor Danmark påvirker det globale klima. Ligeledes vil det ikke være muligt at udpege områder med

<p>være nedslag på udvalgte områder. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at nogle af opgørelserne er tidsmæssigt bagudrettet mens andre er fremadrettet. Det har desuden også betydning for hvilke elementer, det vil være relevant at omfatte af afrapporteringen.</p> <p>Dansk Energi ser gerne en global afrapportering, der ikke nødvendigvis er en samlet opgørelse, men fremhæve de områder, hvor Danmark har de bedste handlemuligheder for at reducere de globale udledninger.</p> <p>Samtidig bør afrapportering på udvalgte indikatorer give et billede af, i hvilket omfang Danmark bevæger sig i den rigtige retning i forhold til at reducere den globale klimabelastning.</p>		<p>de bedste handlemuligheder, dette vil kræve mere detaljerede analyser "ovenpå" afrapporteringen.</p> <p>I den globale afrapportering 2021 er der således udvalgt en række nedslagspunkter, dels som følge af bemærkningerne i klimaloven, dels som følge af en vurdering af, hvilke andre områder der som minimum bør adresseres i afrapporteringen. Det er intentionen, at de årlige afrapporteringer fremadrettet skal udvikles og styrkes både i bredden og i dybden. Hermed menes dels, at data og metoder skal udvikles så de bliver mere robuste og dels, at flere relevante områder skal dækkes.</p> <p>Ideen om at identificere en række indikatorer, der kan give et billede af, om Danmark bevæger sig i den rigtige retning er interessant. Energistyrelsen vil undersøge dette nærmere ifm. udarbejdelsen af fremtidige afrapportering.</p>
<p>Værdien af den globale rapportering står på tre ben: 1) Det forventes at den globale rapportering bliver et aktivt og brugbart instrument til at navigere Danmarks international klimainsats efter. 2) Rapporteringen skal synliggøre den klimagevinst, via CO2-reduktioner, som danske klimaløsninger/produkter bidrager til på globalt plan. 3) Danmark er en af verdens førende lande med et ambitiøse klimareduktionsmål i 2030. En tilsvarende rapportering bør have potentiale til at være skabelon for øvrige lande.</p>	<p>Dansk Industri (DI)</p>	<p>Ift. at udarbejde et aktivt og brugbart instrument så er formålet med afrapporteringen at synliggøre Danmarks nuværende globale påvirkning af klimaet set i lyset af de usikkerheder, der knytter sig til området.</p> <p>Ift. at synliggøre den klimagevinst, via CO2-reduktioner, som danske klimaløsninger/produkter bidrager til på globalt så er det et område, som Energistyrelsen har fokus på og der sigtes efter at udvikle metoder m.v. frem mod de næste afrapporteringer.</p>

<p>DI anerkender at rapporteringen vil indeholde faktiske data for CO2-opgørelser og CO2-fortrængninger (marginal betragtning) men at der også er områder, hvor det er svært at rapportere en direkte og kvantitativ effekt (f.eks. klimabistand og klimapartnerskabernes internationale indsatser). Derfor er det som nævnt indledningsvist også nødvendig, at der i rapporteringen lænes op ad internationalt/europæisk anerkendte standarder og metoder. Således skabes der også sammenhæng til rapportering foretaget af øvrige aktører uden for Danmarks grænser. Derudover skal der sikres rette data til at opgøre CO2-udledning.</p> <p>Det forudsættes at rapportering ikke bidrager til yderligere omkostninger og administrative byrder for erhvervslivet.</p>	<p>Dansk Industri (DI)</p>	<p>Ift. at opgøre Danmarks forbrugsrelaterede klimaaftryk anvender Energistyrelsen i høj grad de samme metoder, som anvendes i andre lande, der udarbejder lignende opgørelser (omend dette er et nyt område hvor der endnu ikke findes fælles standarder og enighed om opgørelsesmetoder). Dette vil blive beskrevet nærmere i den endelig afrapportering.</p> <p>Ift. at sikre at de rette data anvendes til at opgøre CO2-udledningen, er dette et fokuspunkt for Energistyrelsen. Der sigtes efter finde de mest retvisende data inden for alle de områder, der indgår i afrapporteringen.</p> <p>Ift. forudsætningen om, at afrapporteringen ikke skal bidrage til yderligere omkostninger og administrative byrder for erhvervslivet, så er det hensigten, at afrapporteringen baseres på eksisterende data og rapporteringer, hvorfor selve udarbejdningen af afrapporteringen ikke forventes ikke at give anledning til byrder for interessenter.</p>
<p>Klimalovens globale dimension, herunder den årlige afrapportering, er et vigtigt fremskridt for, at der kan arbejdes mere aktivt med Danmarks globale påvirkning på klimaet. Hensigten er naturligvis, at mindske Danmarks negative indvirkning og øge Danmarks positive indvirkning. Grundlaget for at det lykkes er, at der skabes synlighed/kendskab til begge dele, og at afrapporteringen udformes med sigte på at blive til</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>Formålet med afrapporteringen er at synliggøre Danmarks globale påvirkning af klimaet så troværdigt så muligt set i lyset af de store usikkerheder, der knytter sig til området.</p>

<p>en forandringsdagsorden. Rapporteringen bør udformes med formål om at lede til en større indsats, for at reducere Danmarks negative globale klimapåvirkning og øge den positive.</p>		
<p>Indsatsen og rapporteringen bør ikke begrænses til de eksempler, der nævnes i klimaloven¹, men i stedet følge den overordnede hensigt med klimalovens § 6: <i>”Formålet med afrapporteringen er at synliggøre Danmarks globale påvirkning af klimaet. Der vil både være tale om negativ påvirkning eksempelvis i forhold til forbrug, men også positiv påvirkning, eksempelvis i forhold til konkrete bilaterale landesamarbejder”</i>. Eksempelvis bør afrapporteringen omfatte investeringer (der ikke eksplicit nævnes som eksempel i bemærkningerne i loven), da det er en meget væsentlig påvirkningsform, hvilket også optager et helt afsnit i regeringens langsigtede strategi for global klimaindsats.</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>I den globale afrapportering 2021 fokuseres der på en række udvalgte nedslagspunkter. Nedslagspunkterne er udvalgt dels som følge af bemærkningerne i klimaloven, dels som følge af en vurdering af hvilke andre områder, der som minimum bør adresseres i afrapporteringen. Det er intentionen, at de årlige afrapporteringer fremadrettet skal udvikles og styrkes både i bredden og i dybden. Hermed menes dels, at data og metoder skal udvikles, så de bliver mere robuste og dels at flere relevante områder skal dækkes.</p> <p>Ift. investeringer så er det er relevant område, som bør dækkes af afrapporteringen. Energistyrelsen er pt. i gang med at afklare, hvordan det kan dækkes ifm. den globale afrapportering 2021.</p>
<p>Positive effekter af den danske indsats, f.eks. øget eksport af dansk vindmøllestrøm, må ikke bruges til at modregne negative effekter fra andre sektorer, f.eks. et CO2 udslip fra dansk vareimport. Hensigten bør være at tilskynde indsatser, der øger Danmarks positive påvirkninger og mindsker Danmarks negative påvirkninger, og ikke bare at udregne et 'netto-tal' for den danske klimapåvirkning. Positive indsatser må ikke bruges som en undskyldning for at fortsætte dansk klimabelastning andre steder.</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>I den globale afrapportering 2021 vil der som nævnt blive fokuseret på en række udvalgte nedslagspunkter. For nogle af disse nedslagspunkter vil det være muligt at rapportere fremskrevne data, for andre nedslagspunkter vil det kun være muligt at rapportere historiske data. Ligeledes gælder, at det på nogle områder kun vil være muligt at beskrive Danmarks globale påvirkning af klimaet kvalitativt. Konsekvensen af disse forhold er, at det ikke vurderes muligt at udregne et samlet netto-tal for Danmarks globale påvirkning af klimaet.</p>

<p>Klimaindsatsen kvantificeres ofte som den reduktion et tiltag har medført ift. et fossilt BAU. Denne beregningsmetode er forældet, da både Danmark og EU nu har netto-nul-mål. Fokus for afrapporteringen bør hellere være en kvantificering af, hvor langt vi er fra opfyldelse af netto-nul-målet, (fx 0 KgCO₂/kWt) frem for hvor langt vi har bevæget os fra den fossile fortid (opgjort i KgCO₂). Derudover er det vanskeligt i dag at fastsætte en brugbar BAU. Da man i 1990'erne investerede i vindmøller, var det helt i orden at bruge kul-el som BAU. I dag er sol og vind blevet så billigt, at VE nu i de fleste sammenhænge er den billigste elproduktion. Derfor vil det i 2020 være misvisende at sammenligne VE med en fossil-BAU.</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>Formålet med afrapporteringen er at synliggøre Danmarks globale påvirkning af klimaet set i lyset af de store usikkerheder, der knytter sig til området. Fokus vil være på den nuværende påvirkning og der vil ikke samlet set blive opstillet scenarier. Der vil ligeledes ikke indgå nye målsætninger med dertilhørende manko-beregninger. Danmarks målsætninger forholder Klimafremskrivningen sig til, og der indgår hverken i Klimafremskrivningen eller Global Afrapportering BAU scenarier.</p>
---	-------------------	---

Klimaaftryk

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>Det fremgår af høringsmaterialet, at et af formålene med den globale afrapportering er at kunne sammenligne forskellige typer af forbrug med andre landes forbrug. I den forbindelse opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at der skelnes mellem forskellige produktkategorier, så kun sammenlignelige produkter sammenlignes.</p>	<p>Landbrug og Fødevarer (L&F)</p>	<p>Energistyrelsen forventer at opgøre det danske klimaaftryk baseret på en attributiv tilgang, hvor hele verdens udledninger fordeles på de enkelte lande. Denne tilgang vil muliggøre en sammenligning af det samlede danske klimaaftryk med disse landes samlede klimaaftryk. I forklaringen på forskellene mellem Danmarks og fx Sveriges klimaaftryk kan bl.a. indgå en forklaring af, hvilke typer forbrug (herunder produkter) der primært bidrager til landenes klimaaftryk. Der vil ikke være en</p>

		direkte sammenligning på produktniveau eller på forskellige typer af forbrug.
I forbindelse med rapporteringen knyttet til LULUCF-sektoren anbefaler Landbrug & Fødevarer at se på en tidsperiode frem for et øjebliksbillede af et enkelt år. Det skyldes, at LULUCF-sektoren er behæftet med stor usikkerhed grundet vind- og vejrforhold, hvorfor der kan være stor forskel på eventuelle øjebliksbilleder. En tidsperiode på eksempelvis fem år vil danne et mere repræsentativt billede af LULUCF-sektorens udledninger.	Landbrug og Fødevarer (L&F)	Energistyrelsen lægger generelt op til at rapportere de forbrugsrelaterede udledninger over en årrække.
<p>Det er væsentligt at man gør sig klart hvad man vil bruge opgørelsen af effekterne til. Dansk Energi mener, at fokus bør være på at identificere de områder, hvor der er national politisk handlemulighed. Det er endvidere vores vurdering at sådanne opgørelser kan risikere at underminere opbakningen til klimadagsordenen, fordi de kan tale ind i at klimapolitik er lig afsavn og velstandstab.</p> <p>Vi har derfor forståelse for, at dette er en udfordrende opgave. På den baggrund er det meget fornuftigt at tage udgangspunkt i eksisterende input-output-baserede tilgange, hvor det er muligt at foretage en fuld modellering og afrapportering af Danmarks samlede forbrug inklusive import. Dette vil være en god metode til at skabe overblik over den samlede udledning. Det er en tilgang, hvor der også er internationale erfaringer og som løbende vil kunne udvikles på baggrund af erfaringerne med de første afrapporteringer. Det er</p>	Dansk Energi (DE)	Der vil være fokus på at kommunikere, hvad opgørelsen kan bruges til og hvad den ikke kan bruges til samt usikkerhederne knyttet til den.

<p>Dansk Energis håb, at en sådan afrapportering kan være med til yderligere at nuancere dialogen om udviklingen i den totale danske påvirkning af klimaet. En generel IO-modelbaseret tilgang vil kun fange de store generelle effekter, og der vil derfor være et vigtigt arbejde i at sikre kommunikationen af modelresultaterne giver en retvisende forståelse af resultaterne.</p>		
<p>DI kan støtte, at der arbejdes med at benytte erfaringerne fra andre lande som eksempelvis Sverige. Det er vigtigt at fastholde opmærksomheden på, at importeret CO2 allerede er medtalt i andre landes CO2-udledninger. Og, at stor import også kan skyldes tab af konkurrenceevne for den danske industriproduktion. Derfor vil DI opfordre til, at de nye værktøjer også benyttes som understøttelse af, hvordan danske initiativer indrettes bedst muligt.</p> <p>Det er vigtigt at der metodemæssigt forholdes til håndtering af levetider af de produkter, der indgår i opgørelserne, da produkternes klimaaftryk ofte afhænger af den samlede forventede levetid.</p>	<p>Dansk Industri (DI)</p>	<p>Konkurrenceevne & understøttelse af danske initiativer: Det er ikke et formål i sig selv at vurdere, hvorvidt omfanget af den danske import er et udtryk for danske virksomheders konkurrenceevne. I opgørelsen af import er det udelukkende de indlejrede emissioner i den danske import, der rapporteres. En stor import i monetære enheder kan godt være forbundet med meget lave emissioner og vice versa. Derfor vil opgørelsen ikke nødvendigvis være brugbar ift. at vurdere danske virksomheders konkurrenceevne.</p> <p>Levetider: En model baseret på indkøb/import kan ikke fange effekter af, hvilken kvalitet de indkøbte produkter har. Dette vil først vise sig over tid, hvis produktet f.eks. har en kortere/længere levetid end andre tilsvarende produkter, da der derved enten vil ske et nyindkøb af et erstatningsprodukt hurtigere/senere, eller ske større/mindre indkøb af forbrugsstoffer, reservedele og energi, eller en kombination af begge dele. Ligeledes vil det ikke være muligt at spore om produktet er bedre/dårligere designet til at kunne genbruges eller genanvendes</p>

<p>Danmarks globale afrapportering bør/skal ikke blot gentage de eksisterende input:output beregningers CO2-tal. For at afrapporteringen kan blive et forandrings-drivende værktøj, der også understøtter klimatiltag på virksomhedsniveau m.m., anbefaler vi, at afrapporteringen kun beskæftiger sig med vareimport (=input) uden at fratække den vareeksport (=output) som importen er ophav til. Danmarks import af proteinfoder er en god illustration af, hvorfor input:output modellen ikke bør bruges til denne opgave. Danmark importerer årligt ca. 1,7 mio. tons sojaskrå, som hovedsageligt bruges til svinefoder. Sojaen påvirker klimaet negativt både direkte fra dyrkning og indirekte ved at være årsag til afskovning i sydamerika. Danske virksomheders beslutninger (om at dække deres proteinfoderbehov med 1,7 mio. tons sydamerikansk sojaskrå), påvirker dermed den globale klimaindsats med et udslip på 6,2 MT CO₂. Ca. 95% af Danmarks svin eksporteres. Hvis afrapporteringen bruger en input:output model, som "trækker eksporten fra", sendes ansvaret for 5,9 MT (af de 6,2 MT CO₂) videre til svinekød-forbrugere i Kina og USA. Med en input:output beregning vil Danmark selv kun få ansvaret for de resterende 0,3 MT CO₂. Brugen af input:output model til afrapporteringen vil, i tilfældet sojaskrå, altså skjule en dansk negativ global klimapåvirkning på 6,2 MT CO₂.</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>I klimaloven står der at "klimaeffekten af dansk forbrug og import søges belyst".</p> <p>Input-output (IO) modeller er på nuværende tidspunkt anerkendt som den bedste tilgang til at beregne nationale forbrugsbaserede klimaaftryk, med udgangspunkt i en omfattende matematisk modellering af verdens økonomi (Tukker et al. 2018)¹. Såfremt eksporten ikke fratrækkes det danske forbrug vil der ikke være konsistens i metoden.</p>
--	-------------------	--

¹ Towards robust authoritative assessments of environmental impacts embodied in trade. Journal of Industrial Ecology. UN, 2014. System of Environmental-Economic Accounting 2012 – Central Framework. https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/seea_cf_final_en.pdf

<p>At undlade at "trække eksporten fra" er ikke kun nødvendigt for, at afrapporteringen kan levere et retvisende billede af Danmarks negative påvirkning. Det er også nødvendigt for senere at kunne tage æren for forbedringer. Danske forskere er på trapperne med proteinfoder til svin udvundet fra græs. Det er således sandsynligt, at Danmarks behov for Sydamerikansk sojaskrå i de kommende år vil falde i takt med, at det erstattes af hjemmedyrket græsprotein. Når det begynder at ske vil det absolut være en positiv påvirkning, som den globale afrapportering bør kunne fange.</p> <p>Danish Crown er bestemt ikke et enestående eksempel på danske virksomheder, hvor eksportmarkedet er betydeligt større end hjemmemarkedet. Det modsatte er tilfældet⁸. Flere danske virksomheder er kendetegnet ved meget høje eksportandele: Novo 99%; Grundfos 98%; Oticon 98%; Novozymes 95%; Siemens Wind 95%; Haldor Topsøe; ECCO 98%; Lego 98% osv. Derfor er en input:output model, der trækker eksporten fra, decideret uegnet til at afrapportere på den globale klimapåvirkning fra Danmarks vareimport.</p>		
<p>Hensigten med afrapporteringen er at synliggøre Danmarks globale klimapåvirkning og dermed at blive et redskab til forandring/forbedring (snarere end blot at blive et redskab til at kortlægge vores nationale skyldfølelse). Derfor er det meget vigtigt, at den afrapporteringsform, som vælges, giver mulighed for at kunne skalere detaljeringsgraden op og ned. Tages der udgangspunkt i produkter, vil det både være muligt at skalere op på sektorniveau og at fokusere ind på bestemte klimaskadelige inputs, der indgår i dansk</p>	92-gruppen	<p>Det vurderes ikke muligt at lave en beregning, der på meningsfuld vis opgør hele Danmarks forbrug helt ned på produktniveau. Den metode Energistyrelsen anvender til afrapporteringen i 2021 forventes at kunne vise, hvilke områder der evt. vil være relevante at belyse nærmere. Metoden vil blive udviklet løbende over de næste år. Et af formålene hermed er bl.a. at blive klogere på effekterne på produktniveau.</p>

produktion. Dette kan ikke lade sig gøre med en opdeling baseret på brancher/sektorer.		
Dansk import (og eksport) rapporteres allerede af Danmarks Statistik i detaljerede produktkategorier ud fra EUs Kombinerede Nomenklatur. At tage udgangspunkt i den eksisterende EU Kombinerede Nomenklatur, vil ydermere betyde, at den danske model for afrapportering let kan kopieres af andre EU-lande. Dette er sværere, hvis afrapportering tager udgangspunkt i brancher/sektorer, som har den ekstra ulempe, at EU landenes branche/sektoer opdeling ikke er ens.	92-gruppen	Den import og eksport som rapporteres af Danmarks Statistik ud fra EU's kombinerede Nomenklatur indeholder ikke data om emissioner. Derfor vil disse handelsdata blive aggregeret til branchestrukturen i Exiobase (163 brancher), således at det er muligt at tilkoble emissioner hertil. Herefter ombyrdes branchestrukturen igen til den struktur, der rapporteres af Danmarks Statistiks input-output tabeller (117 brancher indtil 2017 og 69 brancher for 2018-2019). Dette for at sikre genkendelighed ift. den danske statistik og for at muliggøre efterfølgende analyser.
Udover øget politisk handling er hensigten med afrapporteringen også at understøtte handling på virksomhedsniveau. Hvis en virksomhed erstatter problematiske input (f.eks. sojaskrå, biodiesel) med et bedre produkt (f.eks. græsprotein og el-lastbiler), skal Danmarks globale afrapportering naturligvis være i stand til at fange denne forbedring. Dette vil ikke være tilfældet, hvis CO2-udslippet fra virksomhedens produkt (f.eks. svinekød) opgøres vha. tabelværdier, som er baseret på standardiseret viden om hvilke inputs, der normalt indgår til produktionen af det pågældende produkt, hvilket er hvad input:output modeller gør.	92-gruppen	Det vil ikke være muligt i denne første opgørelse at sikre information, der er så detaljeret, at den kan understøtte konkrete handlinger på virksomhedsniveau. Formålet er i første omgang at opgøre, hvor mange af klodens samlede udledninger der kan allokeres til dansk forbrug. Metoden vil blive udviklet løbende over de kommende år og her vil der bl.a. være fokus på at afsøge mulighederne for yderligere og mere detaljerede analyser.
At danske virksomheder eksporterer en stor andel af produktionen betyder ikke, at virksomhederne ikke har - eller ikke tager - ansvar for klimapåvirkningen fra de inputs de importerer. Virksomhedernes due	92-gruppen	Jf. svarene ovenfor vurderes det ikke at være muligt at lave en beregning, der på meningsfuld vis opgør hele Danmarks forbrug helt ned på produktniveau. Opgørelsen vil dermed heller ikke

<p>dilligence og ESG-ansvar gælder for hele deres produktion og alle de input de indkøber uanset landegrænser. Afrapporteringen kan, ved at tage udgangspunkt i inputs/produkter, bedre understøtte beslutninger virksomhederne træffer som del af deres miljømæssige due diligence og ESG-politikker. En produktbaseret afrapporteringen, vil så f.eks. kunne erstatte standardiserede CO₂-værdier for et givent input, hvis virksomheden dokumenterer, at de rent faktisk har indkøbt inputs, der udleder mindre CO₂, end standardværdierne (svarende til hvordan det i dag foregår for opgørelse af biobrændstoffers proces-CO₂10).</p>		<p>være egnet til at understøtte beslutninger på virksomhedsniveau.</p>
<p>Importeret træbiomasse udgør 53% af Danmarks samlede forbrug af træbiomasse¹¹. Danmarks høje forbrug af importeret bioenergi udgør bestemt en klimapåvirkning, men der er stor forskel på klimapåvirkningen fra forskellige typer bioenergi. Hele stammer fra intakte skove har en klar negativ klimapåvirkning, hvorimod bioenergi fra letomsættelige affaldsprodukter har en klar positiv klimapåvirkning. I dag opgøres alle typer biomasse ens, som 0gCO₂. Hvis en virksomhed (som Rockwool gør fra årsskiftet, går fra fossil energi til biogas (som er en god type bioenergi), ligger der i den beslutning også et klimamæssigt vigtigt fravalg af de mindre positive typer træbaseret-bioenergi. For at afrapporteringen kan understøtte virksomheder i at vælge de bedre typer bioenergi, er der behov for at CO₂-differentiere imellem de forskellige typer bioenergi. Biogas fra affald eller pyrolyse af slam (eller elektrificering) er klimamæssigt langt bedre løsninger end almindelig afbrænding af træbiomasse. De meget forskellige klimapåvirkninger bør reflekteres ved, at der</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>Biomassens rolle ift. Danmark globale påvirkning af klimaet, vil blive belyst i den globale afrapportering, i det omfang det vurderes muligt set i lyset af de usikkerheder, der knytter sig til området.</p>

<p>indføres værdier >0gCO2 for biomasse. Se videre i punkt 7 i 92-gruppens hørings svar vedr. implementeringen af VE-direktivet¹³. NB: at indføre >0gCO2-værdier for bioenergi vil ikke ændre ved, at alle typer bioenergi overfor IPCC fortsat vil skulle indrapporteres som 0gCO2 jvf IPCCs regneregler.</p>		
---	--	--

International skibs- og luftfart

Hørings svar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>Dansk Energi mener den foreslåede tilgang til afrapportering for international skibs- og luftfart virker hensigtsmæssig og vil være vigtig i forhold til understøtte yderligere danske tiltag for at reducere disse udledninger. Det kan i den forbindelse overvejes, om afrapporteringen kan understøttes af en specifik beskrivelse af danske tiltag til at reducere udledningen fra international skibs- og luftfart. Et sådan specifikt fokus omhandlende forskning, samarbejder, teknologi, produktion og regulering vil bidrage til at tydeliggøre danske indsatser uafhængig af, hvor reduktionerne opstår.</p>	<p>Dansk Energi</p>	<p>Der arbejdes med at supplere statistikken med eksempler på indsatser af branchen, f.eks. i forhold til anvendelse af andre teknologier, forsøg med anvendelse af biobrændstoffer, rotorsejl, m.v. inden for skibsfarten, m.v.</p>
<p>DI er opmærksom på, at der allerede er etableret kontakt mellem ENS og Dansk Luftfart / DI Transport vedrørende data-fangst på luftfartsområdet.</p>	<p>Dansk Industri (DI)</p>	<p>Der er dialog med branchen og samarbejde iværksat mhp. at højne kvaliteten og relevansen af rapporteringen. I erhvervsafsnittet indgår også oplysninger fra branchen i rapporteringen om Klimapartnerskaberne.</p>

<p>For DI er det centralt, at man i opgørelserne forholder sig til opdraget, nemlig global afrapportering af CO₂e fra dansk international luftfart. Luftfarten bidrager også meget gerne til belysning af punkt 6 i høringspapiret. Netop fordi anbefalingerne fra Luftfartens Klimapartnerskab medtager indsatser i relation til de internationale udledninger, der potentielt kan have positiv betydning for eksport af klimateknologi.</p>		
<p>I skriver, at "Formålet med afrapporteringen på dette område er, at give et overblik over udviklingen mht. de drivhusgasemissioner fra den internationale skibs- og luftfart, der ikke er omfattet af den nationale 70 pct. målsætning." Der er anført seks elementer, som Energistyrelsen foreslår, skal udgøre redegørelsen. Det er ikke klart for os, hvad der motiverer valget af de enkelte elementer og vi håber at kunne drøfte dette bilateralt.</p> <p>Det står heller ikke klart om opgørelsen tænkes af omfatte andre drivhusgasser end CO₂. Data for eller metoder til at estimere emissioner af metan og lattergas eksisterende ikke på nuværende tidspunkt og vi vil derfor anbefale at blot CO₂ indgår.</p>	<p>Danske Rederier</p>	<p>Bilateralt samarbejde er iværksat mhp. at højne kvaliteten og relevansen af det rapporterede. Det er centralt for Energistyrelsen at rapportere valide data, der både siger noget om udviklingstrends og hvilke drivkræfter der er bag sådanne. Netop dette kan branchen medvirke til at kaste lys over.</p> <p>Der er p.t. alene planer om at rapportere om CO₂-udledninger.</p>
<p>Der er ikke medtaget en afrapportering af skibsfartens effektivitet, sådan som det er for luftfarten. Det betyder, at det ikke er muligt for politikerne at se, om en stigning eller et fald i drivhusgasemissionerne skyldes, at danske skibe flytter mere eller mindre gods eller om driften af skibene har ændret sig. For Danske Rederier er det derfor vigtigt, at transportarbejdet eller et andet udtryk for dansk skibsfarts aktivitet indgår i opgørelsen.</p>	<p>Danske Rederier</p>	<p>Det er på sigt hensigten med afrapporteringen at inddrage indikatorer for udviklingen, som kan medvirke til at give et billede af effektivitetsforbedringer, herunder evt. forholdet mellem transporteret gods og emissioner.</p>

<p>Klimaindsatsen i global skibsfart er desværre hæmmet af meget begrænset data, hvilket også fremgår af IMO's fjerde klimastudie. Skibsfarten begyndte i 2019 at indrapportere brændstofforbrug til internationale rejser til IMO's Data Collection System (DCS)². Systemet indeholder således data på skibsniveau, men desværre kan Søfartsstyrelsen kun søge forbrugsdata frem fra skibe med dansk flag. IMO egen årlige opsamling forventes kun at indeholde data på aggregeret niveau.</p> <p>Den danske handelsflåde kan afgrænses på flere måder. Derfor er det i både metodevalget og i afrapporteringen centralt at være meget tydelig omkring, hvilke skibe der er inkluderet (danskejede, dansk flagede og/eller dansk opererede skibe).</p>	<p>Danske Rederier</p>	<p>Der arbejdes på en relevant afgrænsning i forhold til danskejede/flagede/opererede.</p>
<p>Vigtigt, at der separat rapporteres på drivhusgas udslippet fra danskernes eget forbrug af flyvninger (både danske person og varetransport), samt den skibstransport vores vareforbrug leder til. Derudover godt at få rapportering på samlede udslip fra hele Danmark handelsflåde, fly etc. – da det er et resultat af danske beslutninger, selv om det ikke som sådan kan tilskrives vores eget forbrug.</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>Førstnævnte forventes sikret via GA-afsnittet om effekterne af import og forbrug. I forhold til det samlede "danske" udslip for international luftfart og skibsfart, så er der særligt fokus på hvad der er dansk ejet/opereret/flaget.</p>
<p>Ikke kun CO2/drivhusgasser. For at kunne se, hvornår vækstkurven for flyvning knækker, og hvorvidt der foregår et modal-skifte (f.eks. at kortere rejser rykker fra fly til tog), bør der (udover udledningerne af</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>Det afklares om dette indgår i opgørelsen af import og forbrug, og hvis ikke, er det et oplagt udviklingspunkt til GA 2022.</p>

² <https://www.dnvgl.com/maritime/insights/topics/EU-MRV-and-IMO-DCS/mrv-dcs-verification-services.html>

<p>drivhusgasser), også rapporteres på udviklingen i danskernes flyforbrug (i person km.), som de seneste 10 år er steget med 45%. Opgørelsen af flyforbrug i person km., bør om muligt opdeles efter længden på flyrejsen og hvorvidt det er privat- eller erhvervsrejser.</p>		
<p>Klimaeffekt af fly er væsentligt højere end selve brændstoffets CO2 udslip. En ny analyse fra EU14 konkluderer, at klimapåvirkning (global warming potential), når de ikke-CO2- relaterede virkninger af luftfart medregnes, er mellem 1,7 og tre gange så stor som GWP, når kun CO2-udslippet fra brændstoffet medregnes. Afrapporteringen bør synliggøre denne klimapåvirkning fra danskernes flyvning.</p>	92-gruppen	<p>GA vil i 2021 beskrive GWP-problematikken i forbindelse med luftfart, men ikke direkte indregne fænomenet i de tilgængelige data for luftfarten. I forhold til fremtidige GA'er vil det søges uddybet yderligere, herunder vil der være dialog med andre lande med GA-lignende rapporteringer herom mhp. fælles tilgang.</p>

Eksport af el fra vedvarende energi

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>Dansk Energi finder det positivt, at der laves en særskilt analyse af eksporten af el. Der forventes en betydelig vækst i VE-produktionen og eksporten. Afrapporteringen på klimaeffekterne af den danske eksport af el vil kunne reducere risikoen for, at udbygningen begrænses som følge af en aftagende effekt af VE udbygning i forhold til nationale klimamål.</p> <p>I beskrivelse af tilgangen er det uklart, om der bliver lavet beregninger på et scenarie, hvor der ikke er international handel. Dansk Energi vil anbefale, at der tages udgangspunkt i marginale ændringer i nettoeksporten fra en ændret dansk VE-produktion. For at opgørelsen er mest anvendelsesorienteret bør den være</p>	Dansk Energi	<p>Der vil ikke blive udarbejdet et scenarie uden international handel, men derimod set på marginale ændringer af eksport af el fra Danmark hidrørende ændring i dansk VE-elproduktion ift. Klimafremskrivning 2021 som referencescenariet. Perspektivet bliver fremadrettet og vil dække perioden frem mod 2030.</p> <p>I Global Afrapportering 2021 vil der ikke blive taget højde for andre energibærere end direkte eludveksling. For fremtidige afrapporteringer vil mulighederne for at medregne effekten af andre energibærere blive taget i betragtning.</p>

<p>fremadrettet, så den kan danne grundlag for vurdering af betydningen af fremtidige VE-projekter.</p> <p>Opgørelsen vil kunne være et nyttigt værktøj til at understøtte den fremtidig udbygning af VE ved at sikre, at de positive klimaeffekter af eksporten kan afspejles i forbindelse med udbygningen. For at sikre en langsigtet værdi af opgørelsen mener vi, at det er vigtigt også at omfatte andre energibærere, hvor VE har været anvendt i konverteringsprocessen. Her tænkes særligt på power-to-x. Alternativt vil det danske klimabidrag fra VE, der konverteres til en energibærer og eksporteres blive overset.</p>		
<p>Det er fornuftigt at udvikle værktøjer, der kan synliggøre, under hensyntagen til de internationale regler for opgørelse af landes CO₂-udledninger, effekterne af den grønne danske omstilling. Der er et velfungerende nordisk marked for el og en stadig bedre EU el-infrastruktur som understøtter transport af el. Derfor er viden om, hvordan eksport af og handel med grøn el bidrager til landenes indsatser nyttig.</p>	Dansk Industri (DI)	Det er taget til efterretning, ingen yderligere kommentarer.
<p>Vigtigt, at VE eksport ikke bruges til at "modregne" ansvar på andre områder. Hensigten med afrapporteringen må ikke være at lave et "netto-tal". Norsk eksport af vandkraft fratager ikke Norge for ansvaret for sin eksport af olie og gas.</p>	92-gruppen	Belysningen af klimaeffekten af eksport af VE-el behandles separat i Global Afrapportering 2021. Der vil ikke blive udarbejdet et "netto-tal og rent metodemæssigt er det ikke heller ikke meningsfuldt at modregne effekten på andre områder.
<p>Hvis klimapåvirkning af Danmarks eksport af vindstrøm opgøres, må man anstændigvis også opgøre Danmarks klimapåvirkning fra eksport af fossil gas og olie.</p>	92-gruppen	Global Afrapportering 2021 kommer ikke til at dække over klimaeffekten af eksport af fossil gas og olie (for olie bør det bemærkes at Danmark er nettoimportør). Det overvejes, om der

		i fremtidige afrapporteringer kan indgå, et mere komplet billede af eksport af energi fra Danmark.
--	--	--

Dansk klimabistand

[Høringsnotatet opdateres snarest med kommentarer fsva. klimabistanden]

Hørings svar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>Det øgede fokus på klima i dansk udviklingssamarbejde både i bilaterale og multilaterale indsatser er positiv. Det fremgår, at det "kun i meget begrænset omfang være muligt at rapportere en direkte og kvantitativ effekt af indsatserne". Det er forståeligt, at det er svært at måle eks. direkte reduktioner i CO2-udledning som følge af klimabistand, men der bør i højere grad være fokus på måling af konkrete resultater som følge af den danske indsats og i mindre grad på input. Her kan metode for de bilaterale indsatser i kapitel 4. bl.a. tjene til eksempel.</p> <p>Desuden bør det overvejes, om det kan estimeres, hvilke udledninger der undgås på sigt ved at bidrage til indsatser målrettet eks. bedre rammer for grøn vækst, ikke mindst i lande, der alternativt havde investeret i eks. CO2-tung energi, når de skulle udbygge energisystemer.</p> <p>Endvidere bør der i afrapporteringen være opmærksomhed på, hvordan klima indtænkes på tværs i andre bilaterale og multilaterale udviklingspolitiske indsatser.</p>	Dansk Industri (DI)	

<p>Vi er enige i, at klimabistanden kun i meget begrænset omfang kan rapportere en direkte og kvantitativ CO2-effekt af indsatserne. Dette også set i lyset af, at indsatser kan have en bredere positiv effekt, end hvad der kan opgøres i CO2. Herunder f.eks. tilpasning og yderlige grønne aspekter (udover klima). Det er positivt, at der benyttes kvalitative beskrivelser/case studies til bedre at belyse dette.</p>	92-gruppen	
<p>Klimafinansiering bør ideelt opgøres fra 1990 og i hvert fald fra COP15 (2009) og frem. Det var på dette klimatopmøde, at der blev indgået aftale om at de rige lande, herunder Danmark, er forpligtet til at levere klimafinansiering. Af samme årsag foreslår vi, at man benytter betegnelsen "klimafinansiering", fremfor "klimabistand", for at understrege at klimafinansiering er en ny forpligtelse fra 2009, der ligger oven i den tidligere forpligtelse fra 1970 om at levere mindst 0,7% af BNI i udviklingsbistand.</p>	92-gruppen	
<p>Brug Grant Equivalence til at sammenligne udviklingen. Datagrundlaget for Danmarks klimafinansiering stammer fra Danmarks rapportering til UNFCCC/EU MMR. Disse rapporter indeholder flere forskellige finansieringsinstrumenter (grants, kommercielle lån, concessionelle lån, m.m.). Den eneste måde at sammenligne disse forskellige finansieringsinstrumenter er at opgøre klimafinansiering i grant equivalence (ikke kun face value).</p>	92-gruppen	
<p>Danmark har to forskellige forpligtelser ift. udviklingslandene (klimafinansiering og udviklingsbistand) som ofte sammenblandes. Klimafinansieringsforpligtelsen stammer fra COP15 i 2009. Klimafinansiering er således en ny forpligtelse i forhold til</p>	92-gruppen	

<p>beslutningen på FN-generalforsamlingen i 1970 om, at rige lande skal levere mindst 0,7% af BNI i udviklingsbistand. Den "nye" forpligtelse om klimafinansiering bør derfor ikke tages ud af de penge, Danmark giver i forhold til den tidligere forpligtelse; udviklingsbistanden. Afrapporteringen bør redegøre for hvorvidt klimaforpligtelsen er nye midler i forhold til 0,7% udviklingsbistand.</p>		
<p>På sigt bør afrapportering også inkludere en redegørelse af Danmarks bidrag til Loss & Damage finansiering.</p>	92-gruppen	

De bilaterale energi- og miljø Samarbejder

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>Det er godt, at værdien af de bilaterale samarbejder ikke forventes kvantificeret i CO2. De bilaterale samarbejder har bredere effekter end bare CO2. Det er derfor fornuftigt at belyse påvirkningen ved denne indsats ved hjælp af case studies, som bedre kan belyse ikke-CO2 effekterne af samarbejdet.</p>	92-gruppen	<p>De bilaterale energisamarbejder fokuserer på et myndighedspartnerskab, hvorigennem Energistyrelsen bistår partnerne i at omstille sit energisystem, så det bliver mere grønt. Jf. de guidende principper for klimapuljen, hvorigennem en række af partnerskaberne er finansieret, er det et hovedfokus at bidrage til reduktion af drivhusgasser.</p> <p>Energisamarbejderne fokuserer dog herudover på kapacitetsudvikling og bæredygtig udvikling i overensstemmelse med FN's bæredygtighedsmål. De bilaterale energisamarbejder vil således også blive belyst ved hjælp case-historier, som beskriver både bidraget til den udledningsreducerende indsats i</p>

		<p>partnerlandet samt det kapacitets- og bæredygtighedsudviklende aspekt af samarbejdet.</p> <p>De bilaterale miljøsamarbejder fokuserer på et myndighedspartnerskab, hvorigennem Miljøstyrelsen bistår partnerne i samarbejdslande med indsatser på vand- og miljøområdet, som både direkte og indirekte via kapacitetsopbygning (overførsel af erfaringer med konkret regulering) bidrager til at løse klima- og miljøproblemer, opfyldelse af FN's bæredygtigheds mål m.v.</p> <p>De bilaterale miljøsamarbejder vil ligeledes blive belyst ved hjælp af case-historier, som beskriver både forventet bidrag til reduktion af klimagasser i partnerlandet samt det kapacitets- og bæredygtighedsudviklende aspekt af samarbejdet.</p>
--	--	--

Eksport af grønne løsninger og klimapartnerskabernes internationale indsatser

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
FH forslår, at afrapporteringerne på sigt også skal vurdere klimaeffekterne af eksport af grøn energiteknologi m.m., samt værdi og job forbundet med denne eksport. Det fremgår, af høring materialet, at det 'ikke vurderes muligt at opgøre CO2-effekten af dansk eksport og herunder heller ikke eksporten af grøn energiteknologi inden for rammerne af GA21'. FH mener, at der bør	Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)	I kommende Globale Afrapporteringer vil der blive udviklet på delene omkring erhverv og eksport.

<p>arbejdes for, at det bliver muligt i kommende afrapporteringer. I 2021 kan indgå en umiddelbar vurdering med relevante forbehold.</p>		
<p>Det kan undre, at klimaeffekten af forskning og udvikling ikke afdækkes. Det kan naturligvis være vanskeligt at opgøre klimaeffekten, men dansk forskning og udvikling kan ikke ses uafhængig af effekterne på udledningerne i udlandet. Det vil derfor også være relevant at kortlægge den grundforskning og teknologiudvikling, der finder sted i Danmark og som kan forventes at have en effekt i udlandet.</p> <p>Her vil det særligt være relevant at beskrive Danmark som grøn testnation og i hvilket omfang Danmark bidrager til opskaleringen af grønne teknologier, der på sigt kan gøre dem mere attraktive globalt og herigennem reducerer de globale CO₂-udledninger. Disse pilot- og testfaciliteter har i sig selv en klimaeffekt, der afspejles i andre opgørelser, men de udgøre et vigtigt element i støtte den grønne omstilling globalt. Klimaeffekten af dette vil ikke kunne opgøres, men kortlægningen vil kunne afdække om Danmark bidrager til at reducerer de fremtidige globale omkostninger og dermed på sigt bidrag til CO₂-reduktioner.</p> <p>Erhvervslivets internationale indsatser påvirker Danmarks globale klimaaftryk gennem eksport af varer og service, som fremgår af høringsmaterialet. Danske virksomheder foretager desuden investering i internationale vedvarende løsninger. Klimaeffekterne af</p>	<p>Dansk Energi</p>	<p>I EUDP-regi arbejdes der på at kunne estimerer den forventede klimaeffekt af de projekter som støttes herigennem. Erfaringen herfra er, at klimaeffekten er vanskelig og yderst usikker at opgøre eftersom størrelsen af effekten bl.a. er meget afhængig af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De forventede markedsandele for en given løsning. • Hvor stort det teknologiske og økonomiske CO₂-reduktionspotentiale for løsningen er. • Hvilke konkrete markeder løsningen eksporteres til og dermed om det er fossil energi der fortrænges i de pågældende lande. <p>Når erfaringerne fra opgørelse af klimaeffekter fra forskning og udvikling vurderes tilstrækkelig valide kan området indgå i fremtidige Globale Afrapporteringer.</p> <p>Der vil i den Globale Afrapportering i 2021 være et kvalitativt afsnit med fokus på finansiering. Afsnittet vil bl.a. belyse danske virksomheder og finansielle aktørers rolle i finansiering af CO₂-reduktioner internationalt set.</p>

disse investeringer kan være vanskelige at opføre den samlet CO2-effekt af, men der er ikke tvivl om, at danske virksomheder og finansielle aktører spiller en vigtig rolle i at sikre de finansielle rammer for nye globale VE projekter.		
Klimapartnerskabet for produktionsvirksomheder har foretaget en beregning af klimaeffekter af internationalt salg af grønne løsninger fra enkelte virksomheder. DI bistår gerne med en dialog om de metodevalg, der er foretaget her.	Dansk Industri (DI)	Energistyrelsen tager gerne imod tilbuddet om at gå i yderligere dialog om de metodemæssige valg og antagelser der ligger bag opgørelsen af klimaeffekter fra Klimapartnerskabet for Produktionsvirksomheder.
I princippet vil alle danske tiltag, der fremme produkter med lavere CO2-aftryk end i udlandet, bidrage til den globale klimaindsats. Såfremt alternativet er, at det produceres uden for Danmark. DI vil opfordre til, at arbejdet understøtter forståelser af disse relative forhold generelt, men også konkrete eksempler vil være nyttige.	Dansk Industri (DI)	Der vil blive sigtet efter at beskrive overordnede sammenhænge i relation til dette område.
Det er uklart hvad hensigten er med at rapportere på Danmarks eksport af grønne produkter. Det er godt, at danske virksomheder og danske produkter spiller en vigtig rolle i andre landes omstilling. De danske virksomheder sælger dog egentlig blot deres produkter på almindelig kommerciel vis. Det er derfor uklart, hvad formålet er med at afrapportere på dette. Det er disse andre lande, ikke Danmark, der foretager deres egen omstilling. Hvis der står danske vindmøller i Californien tilfalder både regningen og æren Californien selv. Hvis afrapporteringen vil give Danmark æren af danske grønne produkter solgt til udlandet, så bør afrapporteringen med samme logik også omfatte udlandets positive påvirkning af klimaindsatsen i Danmark,	92-gruppen	Eksport af danske produkter og serviceydelser bidrager til CO ₂ e-reduktioner i udlandet såfremt produkternes samlede klimaaftryk er lavere end alternative produkter som kunne være benyttet. Eksport af grøn energi- og miljøteknologi er et område, hvor dette kan være gældende. Det er baggrunden for, at der i GA21 er fokus på dette område som et eksempel på, hvordan dansk erhvervsliv bidrager til at reducere globale CO ₂ e-udledninger. Når udenlandske varer importeres, forbruges eller forarbejdes i Danmark indgår det som hovedregel i det nationale forbrugsbaserede klimaaftryk som er omtalt i et andet af GA21's kapitler. Men hvis varerne i stedet eksporteres, indregnes

som f.eks. Danmarks import af LED-pærer, elbiler m.m., der er vigtige bidrag til vores egen omstilling.		klimaeffekten ikke i det danske nationale forbrugsbaserede klimaaftryk og derfor fokuseres der også særskilt på eksporten i GA21.
Klimapartnerskabernes internationale indsatser bør ikke være en permanent ledetråd for dette element i rapporteringen. Der er stor variation af hvor ambitiøse de forskellige klimapartnerskaber var. Klimapartnerskabernes forslag skal selvfølgelig tages i betragtning i GA21, men bør ikke indskrives som et fast element i den globale afrapportering.	92-gruppen	Der er ikke taget stilling til dette spørgsmål endnu.

Nationale tiltag der bidrager til at reducere de globale udledninger

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
Der vil med fordel kunne være et bredere perspektiv på de nationale tiltag, der bidrager til at reducere de globale udledninger. Effekten af kvoteannullering er et relevant aspekt at afdække, men andre danske politiske tiltag med et internationalt sigte bør ligeledes afspejles. Det kan for eksempel være tiltag der støtter den danske klimaforskning med fokus på forskning, der potentielt vil kunne have globale effekter. I modsætning til betydningen af kvoteannullering vil det formentlig ikke være muligt at kvantificere effekten af disse tiltag, man kunne derfor også overveje at opgøre disse som en del af et afsnit med ikke kvantificerbare effekter. Generelt kunne det overvejes, om	Dansk Energi	Energistyrelsen arbejder for at afrapporteringen hen over de kommende år løbende kan udvides til at omfatte flere relevante områder. Forskningsområdet er i den forbindelse et område, som Energistyrelsen vil se nærmere på frem mod den globale afrapportering 2022. Der vil ligeledes være fokus på også at beskrive andre relevante tiltag, der bidrager til at reducere de globale udledninger selvom effekterne af disse ikke kan kvantificeres.

<p>afrapporteringen skal opdeles i en del, hvor effekterne kvantificeres og en mere kvalitativ del, der beskriver øvrige relevante elementer.</p>		
<p>I høringsdokumentet nævnes spørgsmålet om CO2-kvotearnullering. Der nævnes særskilt, at metoderne fra Klimarådet og DMØR anvendes. DI har ikke været enig i de anbefalinger, der knytter sig til disse analyse, da der alene ses på kvotemængder i ETS og ikke effekten af selve kvoteprisen. Alternativet med rent national regulering og hvordan det påvirker CO2-lækage effekter har heller ikke været belyst tilstrækkeligt. Endelig skal det påpeges, at EU's CO2-kvotestystem vil blive revideret i de kommende år som følge af øgede EU-klimaambitioner mv. Og blandt andet også den såkaldte MSR, hvilket vil ændre forudsætningerne for de analyser som Klimarådet mv. har lavet for et par år siden. DI har opfordret regeringen til at udarbejde grundige konsekvensanalyse af den kommende revision af ETS, herunder også såfremt flere sektorer kobles til ETS.</p>	<p>Dansk Industri (DI)</p>	<p>Den globale afrapportering skal redegøre for de internationale effekter af den danske klimaindsats, jf. Klimaloven § 6. DØRS og Klimarådet har analyseret de internationale klimaeffekter af kvotearnullinger bl.a. ifm. EU's fleksibilitetsmekanisme. Analyserne bygger på gængse økonomiske regneprincipper og er funderet på et analytisk grundlag, som også bruges i den økonomiske faglitteratur.</p>
<p>Redegørelse/opgørelse af Danmarks "lækage ansvar". Med lækage ansvar menes der, de situationer hvor Danmark er ansvarlig for, at der sker lækage i andre lande, hvorved eksisterende danske regler (afgifter, fossile subsidier m.m.), er årsag til negativ klimapåvirkning i omverdenen. Eksempler på områder hvor Danmark kan have et lækage ansvar er bl.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lavere brændstofafgifter (f.eks. på diesel) end vore nabolande kan betyde øget grænsehandel til Danmark, hvilket dermed er årsag til øget globale udslip, ift. hvis Danmark havde samme afgiftsniveau som vores nabolande. 	<p>92-gruppen</p>	<p>CO2-lækage vil blive nævnt, men ikke behandlet nærmere i GA21. Det dog et område, som det vil være relevant at se nærmere på, ifm. fremtidige afrapporteringer.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Fravær af flyafgifter i Danmark kan tilskynde svenskere til at flyve fra Danmark, hvilket reducerer den tiltænkte klimaeffekt (færre flyvninger) af de flyafgifter Sverige (og stort set resten af EU) har indført. • Hvis Danmark i højere grad end andre EU-lande udnytter muligheden for at fritage udvalgte brancher (landbrug, fiskeri, m.m.) fra energibeskatning jvf. energibeskatningsdirektivet. • Fossile subsidier, skatterabatter, støtteordninger. Eksempelvis den 5 mia. kr skatterabat olieselskaberne får, for at investere over 20 mia. kr. i at levetidsforlænge Tyra feltet; Statsgaranti for 6 mia. kr byggeri af fossil gasledning, Baltic Pipe, til Polen. Begge er nationale tiltag, der fremmer og forlænger forbruget af fossile brændstoffer i udlandet, og som derfor bidrager negativt til at reducere globale udledninger. <p>I første omgang bør afrapporteringen synliggøre, hvor Danmark har et lækage ansvar. I efterfølgende afrapporteringer kan opgørelsen af lækage ansvar - hvis der i mellemtiden er indført tiltag, der håndterer lækage ansvaret - indgå som nationale tiltag, der har bidraget til at reducere udledninger globalt.</p>		
<p>Aflysningen af 8. udbud (hvis der træffes beslutning om det) er et nationalt tiltag, der vil reducere klimapåvirkningen ifht hvis 8. udbud var blevet gennemført. Lækageraten for Danmarks fossile gas og olie er vurderet til 0,55-0,8515. En lækagerate under 1 betyder, at en reduktion Danmarks fossile produktion ikke blot erstattes af øget fossil produktion i andre lande. Hver 100m³ fossil gas Danmark ikke</p>	<p>92-gruppen</p>	<p>Beslutningen om aflysning af 8. udbudsrunde forventes at blive beskrevet i den globale afrapportering 2021.</p>

eksporterer vil betyde, at der bruges 15-45m3 mindre fossilt gas i verden.		
--	--	--

Investeringer

Høringssvar	Afsender	Energistyrelsens kommentar
Danske investeringer i udlandet (både offentlige, EKF og private) bør indgå i rapporteringen. Investeringer er et vigtigt aspekt af Danmarks globale påvirkning af væsentlig klimamæssig betydning og skiftende danske regeringer har gjort en indsats for at Danmark bliver ledende på området. At investeringer bør indgå i den globale afrapportering ses også af regeringens langsigtede strategi for global klimaindsats, som regeringen lancerede i september, hvor investeringer og finansiering er tildelt sit eget afsnit: "Vi vender de globale finansieringsstrømme fra sort til grøn". Det må således betragtes som besluttet, at investeringer inkluderes i rapporteringen, der skal synliggøre Danmarks globale påvirkning af klimaet.	92-gruppen	Danmarks indsats for, at offentlige og private investeringer omlægges i en mere grøn retning, forventes at blive adresseret i den globale afrapportering 2021.
Afrapportering på danske investeringer bør anvende EU's taksonomi. Alle større virksomheder og investorer vil være pålagt at rapportere, hvorvidt deres investeringer er på linje med EU-taksonomien for bæredygtige investeringer.	92-gruppen	KEFM følger sammen med EM EU's arbejde med at udvikle en taksonomi for bæredygtige investeringer. Den globale afrapportering vil belyse status for EU's arbejde med dette. Da de relevante bestemmelser i taksonomiforordningen først finder anvendelse fra 2022, vil den ikke blive anvendt ifm. GA 2021.
Behov for dansk indsats i EU mht. at etablere en taksonomi over "ubæredygtige investeringer". Der er behov for både en "bæredygtig"	92-gruppen	Status for Danmarks arbejde for at påvirke EU's indsatsen for at udvikle redskaber, der kan understøtte omstillingen af

<p>og en "ubæredygtig" taksonomi for at bringe alle finansielle pengestrømme på linje med Parisaftalen (Parisafталens art 2,1c). EU's taksonomi har indtil nu kun det ene ben, den "grønne taksonomi", som identificerer investeringer, der positivt bidrager til den grønne omstilling. For at blive et fuldt brugbart redskab skal der komme en "bæredygtig -taksonomi", som kan identificere investeringer, der modarbejder den grønne omstilling. Danmark bør tilskynde/fastholde, at EU snarest udvikler en taksonomi der identificerer ubæredygtige investeringer.</p>		<p>investeringer fra sorte til grønne, forventes at blive beskrevet i den globale afrapportering 2021.</p>
--	--	--

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk